

ubtømmende med Hensyn til de forskjellige Forhold, der kom tilstede, naar Loven ikke gik igjennem; jeg tillod mig derfor Punkt for Punkt at fremhæve, hvor Ulemperne da vilde fremtræde. Det Tryk, som disse Ulemper vilde have, vil komme til at hvile ligesaa vel paa mig som paa de Herrer her og paa det andet Thing. Jeg troede derfor, at det ikke var urigtigt, at jeg, saa godt jeg kunde, hidrog til, at man blev sig bevidst, hvad man gjorde. — Med Hensyn til den ærede Justitsministers Udtalelser kan jeg ikke nægte, at ogsaa jeg er kommen i lidt Vildere, om jeg saa maa sige, med dem, og jeg tør heller ikke engang her i Thinget fortolke dem, som jeg kunde have ønsket det, men saa meget troer jeg dog at turde sige, at det er klart af Ministerens Udtalelse, at han sætter denne Sags Fremme over sin egen Stilling til den, og at han, dersom det kunde lade sig gjøre at optage det meget omtalte Underændringsforslag i Loven, og naar det saa ogsaa kunde gaae igjennem i det andet Thing, kunde finde en vis Fortrøstning deri, uafhængig af hans Stilling til selve Sagen. Paa denne Maade har jeg opfattet den ærede Minister. Jeg tillader mig selvsølgelig at stemme for Underændringsforslaget, og i ethvert Tilfælde for Folkethings-Fleertallets Forslag. Man maa ikke troe, mine Herrer, at man kommer bedre igjennem med Sagen næste Aar; det maae de Herrer, der ville sætte Sagen paa Spidsen, ikke troe. Og dem, der staae i den modsatte Leir, vil jeg gjøre opmærksom paa, at, som jeg sagde før, den hele Stemning, der finder Sted ligeoverfor Geistligheden, bliver ikke bedre derved, at man ved at fritage den for Noget, som stærkt ligner Intet, fremkalder store Ulemper for en betydelig Deel af Befolkningen. Jeg kan ikke noksom minde om de Ulemper, der paalægges den besarne Befolkning derved, at Loven ikke udkommer; det er virkelig ikke Spøg, og det er heller ikke Spøg med de Ulemper, der paalægges Handel og Skibsfart. Hvis Forholdene under den nye Indtaldelsesmaade udvikle sig, som man fornuftigviis kan haabe, vil det være en stor Lettelse for Handel og Skibsfart, dersom Loven bliver vedtagen; men fremfor Alt vil det være til stor Gavn for de Besarne, det maa man

ikke see bort fra, det maa man have Lov til at sige. Det kan ikke hjælpe at glemme det, hvorom der er Tale, og idelig stirre paa Præsterne. Nei, der er Tale om, at vi i dette Dieblit skulle forkaste en meget vigtig Lov, og vi miste ethvert Haab om at faae den igjennem, naar mit Underændringsforslag ikke vedtages. Ja, dersom de Herrer ville vedtage Mindretallets Forslag, kunne de let føre Loven igjennem, men det tør jeg ikke haabe, og det næste Skridt er virkelig det, at vedtage mit Underændringsforslag.

Formanden: Folkethingsmanden for Veile Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Berg: Det var en Misforstaaelse af det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Sjælland), naar han troede, at jeg ikke kjendte de Forhandlinger, der tidligere have fundet Sted om dette Spørgsmaal; jeg gik kun ud fra at referere, hvad der om dette Spørgsmaal er blevet forhandlet ifjor under Hærlovens Behandling, det var kun min Opgave, det var kun det, jeg vilde fremsætte. Med Hensyn til selve Spørgsmaalets Fortolkning skal jeg kun bemærke, at naar den ærede Ordfører siger, at „optagne“ betyder ogsaa: at have været optaget, da er dette efter min Overbeviisning i Strid med enhverjohelst Sprogbrug. Der staaer ikke: „ere eller have været optagne“, men „optagne“, altsaa de, som for Tiden findes optagne. Nei, dersom vi vilde have slaaet et Slag om dette Spørgsmaal samtidig med Hærlovens Behandling ifjor, da burde man have affattet andet Stykke af Hærlovens § 7 saaledes: Ingen, som her efter udskrives, kan ved Stilling, Vilkaarbytning eller ved geistlig Ordination frigjøre sig for Børnepligten eller nogen Deel af samme. Dersom det ærede Medlem, der nu er Ordfører for Udbalgets Indstilling, dengang havde stillet et saadant Forslag, saa havde der muligviis været større Chance for heelt og fuldt at naae, hvad man i denne Henseende ønsker, end der nu er; men allerede det, at kunne naae saa vidt, som Fleertallets Indstilling selv i Forbindelse med Underændringsforslaget gaaer